

ZELENÉ PRÁZDNINY

PROJEKT

Zastavme změnu klimatu

zelenými prázdninami

Nadace Zemědělské fórum

Praha, 29.06.2021

Cena EHSV pro občanskou společnost 2021

Opatření v oblasti klimatu

Název organizace: Nadace Zemědělské fórum
Adresa: Tyršova 1811/6, 120 00 Praha 2
Jméno zástupce: prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.
Funkce: předseda správní rady
IČO: 270 78 591
Telefon: + 420 602 143 868
E-mail: info@ospzv-aso.cz
Místo a datum podpisu: Praha, 29.06.2021

Environmentální výchova vede děti k pochopení souvislostí vztahů člověka a životního prostředí, k osvojení si odpovědnosti za jednání a kultivuje přístup jedince i celé společnosti k životnímu prostředí. Kladný vztah k okolní přírodě si však děti neosvojí během několika hodin výuky ve škole, proto je důležité využít každé příležitosti ke vzdělávání.

Vhodnou formou výuky je skutečný kontakt s přírodou (vycházkami a poznávacími výlety do okolí) a osvěta spojená s činností, která vede ke zlepšení životního prostředí. Kde jinde lze lépe spojit tyto různé přístupy než na letní dětské rekreaci?

Předkládaný projekt využívá soustředění dětí z různých regionů na jednom místě v přírodě a klade si za cíl pomoci jim vytvořit si ke svému prostředí kladný vztah. Nesoustředí se však pouze na vzdělávání dětí, ale umožní jim i se podílet na přímé pomoci přírodě a vidět reálně pozitivní dopad vlastní aktivity. Výchova je dlouhodobý proces, proto je důležité, že projekt bude probíhat nejen po dobu turnusů letní dětské rekreace, ale bude v jiné formě pokračovat s využitím moderních informačních technologií na Internetu.

Cena EHSV pro občanskou společnost 2021

Opatření v oblasti klimatu

I. Úvod

Opatření v oblasti klimatu jsou řešitelné nejen dlouhodobými investičními projekty a transformací celé hospodářské sféry, ale také zejména změnou chování celé společnosti. To zahrnuje jak změny spotřebních vzorců občanů, neutrálně klimatický způsob života, tak ochranu přírody a ekosystémů a zachování biologické rozmanitosti. Významnou cílovou skupinou, která ovlivní změny vzorců jak spotřebitelského, tak ekologického chování jsou děti a mládež

Mottem projektu, zaměřeného na děti a školní mládež v době letních prázdnin, bude známé heslo „**mysli globálně, jednej lokálně**“, se kterým se účastníci prázdninových dětských táborů seznámí v praktické rovině při táborových aktivitách.

Cílem projektu je seznámení dětí – účastníků letních prázdninových táborů – se základními rysy Zelené dohody pro Evropu, Pařížské dohody o změně klimatu a cílů udržitelného rozvoje OSN.

Nadace zemědělské fórum si bere za cíl posílit motivaci dětí a mládeže ke změně životního stylu směrem k ekologickému chování a hledání praktických ekologických přístupů ve svém nejbližším okolí. Příklady přechodu na „zelené myšlení“ budou uplatněny v průběhu prázdnin na dětských táborech ve spolupráci s partnery projektu a budou zaměřeny na oblasti:

- 1/ vzdělávání a motivace dětí a mládeže
- 2/ formování základních životních postojů k přírodě a její ochrany
- 3/ seznámení s pozitivními vzorci ekologického chování

II. Zaměření projektu

V projektu se zaměřujeme na dvě hlavní oblasti, a to je výchova dětí a jejich chování a životní postoje k přírodě a životnímu prostředí. V projektu se chceme důrazně věnovat zapojení dětí a mladých lidí do vzdělávání, a to atraktivní formou, která se potom stane součástí jejich životních postojů.

Cena EHSV pro občanskou společnost 2021

Opatření v oblasti klimatu

Očekáváme, že při účinné výchově a motivaci mohou z dnešních dětí vyrůst příští osobnosti správně ovlivňující opatření v oblasti klimatu, popřípadě zodpovědní politici plnící Zelenou dohodu pro Evropu.

Svým projektem chceme také skutečně fakticky přispět ke změně klimatu výsadbou stromů ve spolupráci se samosprávami obcí, Lesy ČR a Ministerstvem zemědělství. Součástí celého procesu bude zapojování při třídění odpadu na těchto akcích a spolupráce s Ministerstvem životního prostředí ČR.

III. Struktura projektu

Realizace projektu bude probíhat formou následujících aktivit:

1/ diskusní setkání na táborových skupinách

2/ aktivní činnost na přátelských setkáních s hasiči, lesníky, rybáři, vodohospodáři, zemědělci, představiteli místních samospráv, zástupci NGO,

4/ třídění odpadů

5/ inovativní tvůrčí iniciativy, aktivity spojené s badatelským přístupem k poznávání přírody, jejích zákonitostí a její ochrany

Nadace bude úzce spolupracovat s Odborovým svazem pracovníků zemědělství a výživy – ASO, který vlastní celkem 11 rekreačních zařízení ve kterých se v době prázdnin účastní letních táborech cca 3 500 dětí.

Rekreační zařízení Míreč č. p. 9, 388 01 Blatná

Cena EHSV pro občanskou společnost 2021 Opatření v oblasti klimatu

Kemp Jordán, Opárno, Pod Lovošem 410 02

Rekreační zařízení „Pod Korunou“ č. p. 149, 549 74 Božanov

Rekreační zařízení Vysoké pole, 568 02 Dětrichov u Svitav

Rekreační středisko Čichořice, 364 53 Chýše

Cena EHSV pro občanskou společnost 2021

Opatření v oblasti klimatu

Ranč Na Kamenci čp. 15, 507 13 ŽELEZNICE

Soseň čp. 44, 270 33 Jesenice u Rakovníka

Dětský letní tábor Střela pod Strážištěm, 331 41 Kralovice

Cena EHSV pro občanskou společnost 2021 Opatření v oblasti klimatu

Dětský letní tábor Pnětluky, Konětopy u Pnětluk, 439 67 Ročov

Děti se realizace projektu účastní v turnusech podle kapacity jednotlivých zařízení a možnostech jednotlivých pronajímatelů.

Projekt bude probíhat nejen po dobu turnusů letních táborů, ale bude pokračovat s využitím moderních informačních technologií na internetu a portálu Odbory info, kde budou moci využít přípravné materiály a vědomostní informace.

IV. Podrobnosti programu

Forma uspořádání bude formou několika pravděpodobně minimálně 4 sekcí, kdy 5 bude příprava praktická při výsadbě stromů a lesních keřů.

- 1) Sekce se bude týkat všeobecných znalostí v oblasti klimatu
- 2) Sekce se bude týkat vody a vodního hospodářství a šetření s vodou a používání vodního režimu

Cena EHSV pro občanskou společnost 2021

Opatření v oblasti klimatu

- 3) Sekce se bude týkat tříděním odpadu a požíváním ekologických a vhodných obalů a věcí z plastů
- 4) sekce se bude týkat zemědělství, zemědělské politiky, lesního hospodářství a Evropské společenské zemědělské politiky
- 5) výsadba stromů a chování v lesních porostech a ochrana zvěře a volně žijících živočichů

Aktivita sekcí

- 1) *Sekce se bude týkat všeobecných znalostí v oblasti klimatu.*

Děti se seznámí s pojmem podnebí (klima) a s tím co je klima a co počasí. Dále se seznámí s klíčovými faktory, které určují klima (zeměpisná poloha, vliv moří a oceánů, vliv nadmořské výšky a horských řetězců, lesních komplexů a dalších).

Seznámí se dále s dlouhodobými změnami klimatu jak v geologické, tak historické perspektivě a s jejich příčinami.

Stěžejní částí bude diskuze, týkající se vlivů aktivit člověka na klima (způsob zemědělství a lesnictví, změny povrchu země, vlivu změn osídlení, vliv velkých aglomerací a tepelných ostrovů velkoměst, změn ve vodním režimu krajiny, vliv průmyslu a energetiky a jejich emisí, dopravní stavby a provoz na nich a d další.

Děti se seznámí se základními způsoby snižování emisí, s rozdíly v použití zdrojů na fosilní paliva, obnovitelných zdrojů energie a dalších bezemisních nebo nízko emisních zdrojů.

Diskutovány budou další způsoby a cesty snižování dopadů antropogenních aktivit na klima v oblasti vodního hospodářství, lesnictví, zemědělství a v urbanizaci.

Dalším tématem diskuzí budou způsoby přizpůsobení změnám klimatu (adaptace) a příklady praktických změn v zemědělské, lesnické a vodohospodářské praxi a zavádění praktických klimatických opatření v městských aglomeracích.

Závěrem budou prezentovány aktivity na ochranu klimatu a přizpůsobení jejich změnám na lokální úrovni:

Cena EHSV pro občanskou společnost 2021

Opatření v oblasti klimatu

- úspory energie, tepelné izolace rodinných domů, použití tepelných čerpadel;
- využití sluneční energie panely na ohřev vody a výrobu elektřiny;
- obnovitelné zdroje energie (biomasa, bioplyn a podobně);
- obnova lesů poškozených kůrovcovou kalamitou;
- malé vodní prvky v krajině jako faktor mikroklimatu.

2) *Sekce se bude týkat vody a vodního hospodářství a šetření s vodou a používání vodního režimu*

Předmětem diskuzí bude koloběh vody, příklady klimatických katastrof Aralského jezera ve Střední Asii a jezera Čad ve Střední Africe, otázky zadržování vody v krajině a její využití, moderní závlahové systémy v zemědělské praxi (kupříkladu kapkové závlahy).

Děti se seznámí s úlohou malých vodních toků, rybníků a malých vodních nádrží a jejich vliv na mikroklima krajiny, měst a obcí.

V praktické rovině budou uvedeny příklady šetření vody v domácnostech, opakované použití „šedé vody“ jak v oblasti bydlení, tak v oblasti komerčních budov a komplexů.

3) *Sekce se bude týkat tříděním odpadu a požíváním ekologických a vhodných obalů a věcí z plastů*

Předmětem diskuzí budou otázky nadměrného používání plastů, možnosti omezení jejich spotřeby, tříděný sběr, recyklace a znovupoužití, náhrada jinými vhodnými materiály s nízkým dopadem na životní prostředí.

Budou uvedeny příklady špatné praxe zejména v rozvíjejících se zemích a katastrofální dopady na život v mořích a oceánech.

Dalším tématem budou mikro-plasty jako produkt degradace plastového odpadu a způsoby předcházení jejich dopadů na životní prostředí.

Diskutována bude i pozitivní role plastů (isolační materiály) při snižování energetické spotřeby a tím i v ochraně klimatu.

Cena EHSV pro občanskou společnost 2021

Opatření v oblasti klimatu

Děti budou prezentovat příklady dobré praxe ve sběru a třídění odpadů ze svých bydlíšť a obcí.

- 4) *Sekce se bude týkat zemědělství, zemědělské politiky, lesního hospodářství a Evropské společné zemědělské politiky*

Zemědělství

Děti se seznámí s úlohou zemědělství jako zdroje kvalitních, zdravých a cenově dostupných potravin, se Společnou zemědělskou politikou EU a s novým programem „od vidlí po vidličku“.

Diskutovány budou neprodukční funkce zemědělství jako hospodáře v krajině, vazby na ochranu životního prostředí, vodní režim v krajině a na klima. Zdůrazněna bude úloha ochrany kvality půdního fondu a ukládání uhlíku v půdě v souvislosti s úrodností půdy, zadržování vody v půdě a snižování nepříznivých dopadů emisí na klima.

Lesnictví

Diskuze bude orientována na neprodukční funkce lesa, zejména vodohospodářská funkce, úloha, kterou les hraje v oblasti druhové rozmanitosti, otázky pohlcování uhlíku z atmosféry a pozitivní vliv na stabilizaci klimatu.

V globálním měřítku bude vysvětlen princip biologické pumpy kontinentálních lesních komplexů a vliv na utváření klima.

Další diskuze bude orientována na ochranu volně žijících živočichů, rizika přemnožení lesní zvěře přemnožení nepůvodních druhů a související škody na lesních porostech.

- 5) *Výsadba stromů a chování v lesních porostech, ochrana zvěře a volně žijících živočichů*

V průběhu letních prázdnin bude dětmi na letních táborech, které se účastní programu „Zastavme změnu klimatu zelenými prázdninami“ vysazeno 18 000 sazenic. Děti se navíc dozví zásady péče o sazenice a výběru vhodných stanovišť.

Cena EHSV pro občanskou společnost 2021

Opatření v oblasti klimatu

Diskutovány budou otázky ochrany volně žijících živočichů, regulace stavů zvěře a jejich omezení na dlouhodobě udržitelné počty s ohledem na snižování lesních škod zvěří páchaných na lesních porostech.

Je třeba podotknout, že v těchto sekcích se musí nutně prolínat jak dlouhodobá, tak krátkodobá opatření. Na konci celého programu bude uspořádán vědomostní kvíz, kde se v otázkách a odpovědích promítnou jednotlivá diskutovaná témata. Počítáme, že tento kvíz bude velice kreativní a při vyhodnocení budou děti odměněny malými dárky a diplomem. Celý projekt bude současně využívat moderní technologie, internetu a portálu Odbory info, kde budou moci využít přípravné materiály a vědomostní informace.

V. **Doplňující aktivity**

Práce v sekcích bude doplněna řadou praktických pozorování s využitím badatelských postupů při poznávání přírody a jejích zákonitostí.

Biodiverzita

- *určování stromů, keřů, druhů trav, květeny v souvislosti s jejich přirozenými stanovišti;*
- *návštěva chráněné ptačí oblasti, určování druhu ptáků dle jejich zpěvu s využitím aplikace BirdNet;*
- *pozorování brouků, létavého hmyzu a opylovačů v okolí letních táborů,*
- *návštěva lokalit evropské sítě NATURA;*

Klima

- *pozorování meteorologických prvků;*
- *měření teploty a vlhkosti ve volné krajině a v lesním porostu a jejich porovnání;*
- *pozorování oblačnosti a určování druhů oblaků;*

Zemědělství

- *návštěva biofarmy spojená s odborným výkladem.*

Cena EHSV pro občanskou společnost 2021

Opatření v oblasti klimatu

Vodní hospodářství

- *měření průtoku pramene nebo malého potoka a vyhodnocení změny průtoku v závislosti na srážkách;*
- *návštěva rybníčního hospodářství spojená s odborným výkladem.*

VI. Shrnutí

Projekt Nadace Zemědělské fórum „Zastavme změnu klima zelenými prázdninami“ si bere za cíl posílit motivaci dětí a mládeže ke změně životního stylu směrem k ekologickému chování a hledání praktických ekologických přístupů ve svém nejbližším okolí.

Cílem projektu je seznámení dětí – účastníků letních prázdninových táborů – se základními rysy Zelené dohody pro Evropu, Pařížské dohody o změně klimatu a cílů udržitelného rozvoje OSN.

Mottem projektu, zaměřeného na děti a školní mládež v době letních prázdnin, bude známé heslo „**mysli globálně, jednej lokálně**“, se kterým se účastníci prázdninových dětských táborů seznámí v praktické rovině při táborových aktivitách.

Projektu se **účastní na letních prázdninových táborech 3 500 dětí** partnerských organizací. Děti se aktivní účastí v diskuzích členěných do 5 sekcí (klima, vodní hospodářství, zemědělství a lesnictví, odpadové hospodářství, biodiverzita a ochrana volně žijících živočichů) seznámí a prohloubí znalosti o ochraně přírody, klimatu a životního prostředí.

Projekt bude probíhat nejen po dobu turnusů letních táborů, ale bude pokračovat s využitím moderních informačních technologií na internetu a portálu Odbory info, kde budou moci využít přípravné materiály a vědomostní informace.

Součástí táborových aktivit budou setkání s hasiči, lesníky, rybáři, vodohospodáři, zemědělci, představiteli místních samospráv, zástupci NGO. V každodenních táborových aktivitách budou uplatněny prvky badatelského přístupu k poznávání zákonitostí přírody formou měření, pozorování a jejich hodnocení.

Cena EHSV pro občanskou společnost 2021

Opatření v oblasti klimatu

Praktickým **výstupem projektu bude výsadba 18 000 lesních stromků**, které se děti aktivně účastní.

Na konci celého programu bude uspořádán vědomostní kvíz, kde se v otázkách a odpovědích promítnou jednotlivá diskutovaná témata. Po vyhodnocení kvízu budou děti odměněny malými dárky a diplomem. Celý projekt bude současně využívat moderní technologie, internetu a portálu Odbory info, kde budou moci využít přípravné materiály a vědomostní informace.

Chceme, aby program byl pro děti přitažlivý, interaktivní a hlavně, aby na něj vzpomínaly. Jsme přesvědčeni, že takovýto přístup bude mít dlouhodobé působení na myšlení, pochody, vnímání světa a ekologii dlouhodobý dopad.

Praha, 29.06.2021